

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету здоров'я, психології,
фізичної культури та спорту
Свген ПАВЛЮК
«29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Терапевтичні вправи в ерготерапії

Галузь знань **I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення**

Спеціальність **I7 Терапія та реабілітація**

Рівень вищої освіти **Перший бакалаврський**

Освітньо-професійна програма **17.02 Ерготерапія**

Обсяг дисципліни **5 кредитів ЄКТС**

Шифр дисципліни **ОФП.18**

Мова навчання **Українська**

Статус дисципліни **Обов'язкова (цикл фахової підготовки)**

Факультет **здоров'я, психології, фізичної культури та спорту**

Кафедра **фізичної терапії, ерготерапії**

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин						Курсовий проект	Залік	Іспит
			Європейські кредити	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота	СРС, у т.ч. ІРС			
					Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття					
Денна	2	4	5	150	47	30	-	18	-	102	-	-	+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми 17.02 «Ерготерапія» та стандарту вищої освіти зі спеціальності I7 «Терапія та реабілітація» першого бакалаврського рівня.

Робоча програма складена: викладач-стажист Таїсія АБАЛМАСОВА

Схвалено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії

Протокол №1 від «29» серпня 2025р.

Зав. кафедри ФТЕ

 д.пед.н., проф. Олег БАЗИЛЬЧУК

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту, №1 від «29» серпня 2025р.

Голова вченої ради факультету Свген ПАВЛЮК

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Гарант освітньо-професійної програми, канд. наук з фіз.виховання і спорту, викл.	ФЗПФКС		Володимир Білий

3. Пояснювальна записка

Дисципліна «Терапевтичні вправи в ерготерапії» є однією з дисциплін професійної підготовки фахівців освітнього рівня бакалавр за спеціальністю **I7 Терапія та реабілітація**. Вивчення дисципліни у процесі професійної підготовки фахівців має важливе соціальне та педагогічне значення.

Пререквізити – «ОФП.01 Основи практичної діяльності в реабілітації», «ОФП.20 Біомеханіка»

Постреквізити – «ОФП.08 Основи науково-дослідницької діяльності в реабілітації», «ОФП.09 Ерготерапія в геріатрії» «ОФП.13 Ерготерапія в педіатрії», «ОФП.16 Ерготерапія осіб з травмами війни», «ОФП.29 Практика II рівня з ерготерапії при фізичних та неврологічних порушеннях у дітей та дорослих», «ОФП.30 Практика II рівня з ерготерапії при внутрішніх захворюваннях», «ОФП.31 Практика II рівня з ерготерапії при порушенні діяльності опорно-рухового апарату»

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

Компетентності: Здатність застосовувати теоретичні знання з ерготерапії та науки про заняттєву активність щодо природи, значення та цінності заняттєвої активності та участі, їх взаємозв'язку із здоров'ям, добробутом, заняттєвою та соціальною справедливістю. Здатність інтегрувати у практичну діяльність знання типового розвитку людини, станів здоров'я, медичної термінології та патологічних процесів, які стосуються різних структур та функцій організму, що впливають на заняттєву активність та участь осіб різних вікових та нозологічних груп. Здатність застосовувати у практичній діяльності основи теорії ерготерапії та рефлексивне професійне мислення. Здатність застосовувати у практичній діяльності знання та розуміння науково-обґрунтованих підходів та методів для безпечної реалізації заняттєво-орієнтованої програми ерготерапії або складової індивідуальної програми реабілітації під супервізією ерготерапевта. Здатність застосовувати у практичній діяльності базові принципи ергономіки, універсального дизайну, адаптовувати середовище життєдіяльності людини. Здатність застосовувати у практичній діяльності знання та розуміння законодавчих норм та правил професійної діяльності, дотримуватися етичних стандартів та цінностей ерготерапії.

Програмні результати навчання: Дотримуватися етики професійного спілкування, діяти етично дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь яких інших проявів недоброчесності. Вести професійну документацію. Використовувати прикладне програмне забезпечення; здійснювати комунікаційну взаємодію у соціальних мережах; здобувати, накопичувати, систематизувати фахову інформацію за допомогою інформаційно-

комунікаційних технологій. Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних, соціальних аспектів у практиці ерготерапії; виявляти та враховувати зв'язки різних елементів. Аналізувати і застосовувати сучасні науково-доказові дані для виконання професійних завдань. Проводити безпечно для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні засоби реабілітації. Оцінювати результати виконання заходів ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання з допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системи знань, умінь і практичних навичок щодо застосування терапевтичних вправ як засобу ерготерапевтичного втручання для розвитку та відновлення заняттєвої активності, функціональної незалежності, участі в повсякденній діяльності, самообслуговуванні, навчанні, праці, дозвіллі та соціальній інтеграції осіб різних вікових і нозологічних груп.

Завдання дисципліни: Основними завданнями навчальної дисципліни «Терапевтичні вправи» є формування у здобувачів вищої освіти знань щодо використання терапевтичних вправ для розвитку функціональних можливостей людини у виконанні занять повсякденного життя, опанування принципів заняттєво-орієнтованого підходу, підбору вправ відповідно до функціональних потреб клієнта, навчання використанню адаптацій, допоміжних технологій та модифікації середовища. Дисципліна спрямована на формування вмій планувати та реалізовувати ерготерапевтичні програми, оцінювати їх ефективність і коригувати відповідно до цілей клієнта та його участі у значущих видах діяльності.

Результат навчання: Після опанування курсу студент повинен: Застосовувати знання та розуміння доказової бази та філософського підґрунтя щодо природи, значення та цінності заняттєвої активності та участі, пояснювати їх взаємозв'язок із здоров'ям, добробутом, заняттєвою та соціальною справедливістю. Інтегрувати у практичну діяльність знання типового розвитку людини, станів здоров'я, медичної термінології, патологічних процесів, які стосуються різних структур та функцій організму, принципів відновлення та одужання, протипоказань і застережень для безпечної та ефективної професійної практики. Знати та розуміти основи теорії ерготерапії, враховуючи моделі практики ерготерапії (occupational therapy models), рамок практики (frames of reference), заснованих на доказах, для вирішення заняттєвих потреб окремих осіб та груп, які отримують послуги ерготерапії. Застосовувати у

практичній діяльності знання та базове розуміння рамок практики (frames of reference), науково-обґрунтованих підходів, методів, стратегій та інструментів для безпечної реалізації заняттєво-орієнтованих програми ерготерапії або складової індивідуальної програми реабілітації під супервізією ерготерапевта з метою уможливлення заняттєвої активності, участі та заняттєвої справедливості. Навчати пацієнтів/клієнтів безпечному і ефективному використанню допоміжних засобів реабілітації, ортезів, протезів та інших адаптивних засобів та пристосувань для покращення функціональної мобільності, заняттєвої участі та пересування у громаді. Застосовувати навички безперервного навчання для покращення професійної ідентичності та вдосконалювати значною мірою власний професійний розвиток протягом усього професійного життя, в самостійний та автономний спосіб.

Зміст навчальної дисципліни: Теоретичні основи використання терапевтичних вправ в ерготерапії та заняттєвій діяльності. Види терапевтичних вправ та їх вплив на функціональну незалежність і заняттєву активність. Оцінювання результативності терапевтичних вправ у досягненні заняттєвих цілей. Використання терапевтичних вправ для відновлення функцій верхньої кінцівки та навичок повсякденної діяльності. Використання силових терапевтичних вправ для забезпечення самообслуговування та мобільності. Використання аеробних вправ для підвищення витривалості у виконанні занять повсякденного життя. Терапевтичні вправи для розвитку рівноваги, постурального контролю та участі у повсякденній діяльності.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

№	Назва теми	Кількість годин, відведених на		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Теоретичні основи використання терапевтичних вправ в ерготерапії та заняттєвій діяльності	6	2	14
2	Види терапевтичних вправ та їх вплив на функціональну незалежність і заняттєву активність	4	2	12
3	Оцінювання результативності терапевтичних вправ у	4	2	14

	досягненні заняттєвих цілей			
4	Використання терапевтичних вправ для відновлення функцій верхньої кінцівки та навичок повсякденної діяльності	6	4	16
5	Використання силових терапевтичних вправ для забезпечення самообслуговування та мобільності	4	2	14
6	Використання аеробних вправ для підвищення витривалості у виконанні занять повсякденного життя	4	2	14
7	Терапевтичні вправи для розвитку рівноваги, постурального контролю та участі у повсякденній діяльності	2	4	18
	Разом	30	18	102

5. Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Перелік тем для студентів денної форми здобуття освіти

№	Теми лекцій	Кількість годин
1-2-3	ТЕМА 1. Теоретичні основи застосування терапевтичних вправ в ерготерапії та заняттєвій діяльності 1.1 Терапевтичні вправи як засіб ерготерапевтичного втручання. Роль вправ у відновленні заняттєвої активності – 2 год. 1.2. МКФ як основа планування терапевтичних вправ в ерготерапії – 2 год. 1.3. Заняттєва активність, участь та функціональна незалежність у процесі реабілітації – 2 год.	6

	Література [1, с. 5–25; 3, с. 15–30; 6, с. 40–50; 9, с. 18–25]	
4-5	ТЕМА 2. Види терапевтичних вправ та їх вплив на функціональну незалежність і заняттєву активність 2.1. Класифікація терапевтичних вправ в ерготерапії та їх застосування для розвитку навичок повсякденної діяльності – 2 год. 2.2. Вплив терапевтичних вправ на функціональну незалежність, самообслуговування, мобільність та участь – 2 год. Література [2, с. 60–80; 3, с. 35–50; 5, с. 70–85; 7, с. 30–40]	4
6-7	ТЕМА 3. Оцінювання результативності терапевтичних вправ у досягненні заняттєвих цілей 3.1. Принципи індивідуалізації та функціональної спрямованості терапевтичних вправ – 2 год. 3.2. Методи оцінювання результатів ерготерапевтичного втручання та досягнення функціональних цілей – 2 год. Література [2, с. 85–105; 4, с. 95–110; 5, с. 115–125; 9, с. 60–70]	4
8-9-10	ТЕМА 4. Використання терапевтичних вправ для відновлення функцій верхньої кінцівки та навичок повсякденної діяльності 4.1. Обмеження рухливості та їх вплив на виконання повсякденних занять – 2 год. 4.2. Активні та пасивні вправи для відновлення функціональних можливостей верхньої кінцівки – 2 год. 4.3. Розтягування та вправи для розвитку рухливості в контексті заняттєвої діяльності – 2 год. Література [2, с. 100–125; 3, с. 110–135; 6, с. 55–70; 8, с. 28–40]	6

11-12	ТЕМА 5. Використання силових терапевтичних вправ для забезпечення самообслуговування та мобільності 5.1. Значення м'язової сили для самообслуговування, мобільності та праці – 2 год. 5.2. Методики розвитку сили в ерготерапії з урахуванням функціональних завдань клієнта – 2 год. Література [2, с. 135–160; 4, с. 115–135; 5, с. 190–205; 6, с. 90–105; 10, с. 120–140]	4
13-14	ТЕМА 6. Використання аеробних вправ для підвищення витривалості у виконанні занять повсякденного життя 6.1. Значення кардіореспіраторної витривалості для заняттєвої активності – 2 год. 6.2. Планування аеробних вправ для підтримання незалежного способу життя – 2 год. Література [3, с. 140–155; 4, с. 180–195; 5, с. 210–225; 7, с. 60–70; 9, с. 65–75]	4
15	ТЕМА 7. Терапевтичні вправи для розвитку рівноваги, постурального контролю та участі у повсякденній діяльності 7.1 Постуральний контроль, рівновага та безпечне виконання побутової діяльності. Методи релаксації та саморегуляції в ерготерапії – 2 год. Література [1, с. 95–110; 2, с. 165–180; 6, с. 115–125; 8, с. 45–55]	2
	Разом	30

5.2. Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ заняття	Теми та зміст практичних робіт	К-сть год
1	ТЕМА №1 – Оцінювання заняттєвої діяльності пацієнта та визначення функціональних цілей ерготерапії.	2

	- Аналіз самообслуговування, продуктивної діяльності та дозвілля. - Формулювання SMART-цілей. - Визначення обмежень активності та участі за МКФ. Література [1, с. 15–30; 3, с. 22–35; 5, с. 70–82; 6, с. 40–55; 9, с. 18–25]	
2	ТЕМА №2 – Підбір терапевтичних вправ відповідно до заняттєвих потреб клієнта. - Побудова заняттєво-орієнтованих програм. - Аналіз функціональних вимог діяльності. - Адаптація вправ до рівня можливостей пацієнта. Література [2, с. 60–85; 4, с. 90–110; 5, с. 110–125; 7, с. 35–48]	2
3	ТЕМА №3 – Використання вправ для розвитку функції верхньої кінцівки в самообслуговуванні. - Тренування захватів. - Маніпуляції предметами. - Функціональні вправи для одягання, прийому їжі та гігієни. Література [2, с. 100–125; 3, с. 110–135; 6, с. 55–70; 8, с. 28–40]	2
4-5	ТЕМА №4 – Силові терапевтичні вправи для відновлення функціональної незалежності. 4.1. Переміщення. Трансфери. - 2 год 4.2. Самообслуговування– 2 год Література [2, с. 135–160; 4, с. 115–135; 5, с. 190–205; 6, с. 90–105; 10, с. 120–140]	4
6	ТЕМА №5 – Використання аеробних вправ для підвищення толерантності до повсякденної діяльності - Розрахунок індивідуальної зони тренувального пульсу, підбір вправ низької та середньої інтенсивності	2

	(ходьба, велотренажер, степ), оцінка толерантності до навантаження. Література [3, с. 140–155; 4, с. 180–195; 5, с. 210–225; 7, с. 60–70; 9, с. 65–75]	
7	ТЕМА №6 - Вправи для розвитку рівноваги та безпечного виконання побутових дій. - Виконання вправ на баланс-платформах, нестійких поверхнях, BOSU; методика тренування статичної та динамічної рівноваги; інтеграція у ерготерапевтичні програми. Література [1, с. 95–110; 2, с. 165–180; 6, с. 115–125; 8, с. 45–55]	2
8-9	ТЕМА №7 - Методи сенсорної регуляції, релаксації та енергозбереження в ерготерапії. 7.1. Техніки релаксації. Стратегії енергозбереження – 2 год 7.2. Організація режиму активності та відпочинку – 2 год Література [2, с. 185–195; 3, с. 155–165; 7, с. 75–85; 9, с. 80–88]	4
	Разом	18

5.3 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи здобувача вищої освіти

Самостійна робота студентів полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до виконання і захисту практичних робіт, вивченню нового теоретичного матеріалу, тестування з теоретичного матеріалу, підготовки до іспиту.

№ тижня	Зміст самостійної роботи	К-сть годин
1-2	Опрацювання лекційного матеріалу №1, №2, відповідних літературних джерел. Підготовка до захисту практичної роботи №1. Література [1, с. 5–25; 3, с. 15–30; 6, с. 40–50; 9, с. 18–25]	14

3-4	Опрацювання лекційного матеріалу №3, №4, відповідних літературних джерел. Підготовка до захисту практичної роботи №2. Література [2, с. 60–80; 3, с. 35–50; 5, с. 70–85; 7, с. 30–40]	12
5-6	Опрацювання лекційного матеріалу №5, №6, відповідних літературних джерел. Підготовка до захисту практичної роботи №3. Підготовка до здачі тестового контролю №1. Література [2, с. 85–105; 4, с. 95–110; 5, с. 115–125; 9, с. 60–70]	14
7-8-9	Опрацювання лекційного матеріалу №7, №8, №9, відповідних літературних джерел. Підготовка до захисту практичної роботи №4, №5. Література [2, с. 100–125; 3, с. 110–135; 6, с. 55–70; 8, с. 28–40]	16
10-11	Опрацювання лекційного матеріалу №10, №11, відповідних літературних джерел. Підготовка до захисту практичної роботи №6. Підготовка до здачі тестового контролю №2. Література [2, с. 135–160; 4, с. 115–135; 5, с. 190–205; 6, с. 90–105; 10, с. 120–140]	14
12-13	Опрацювання лекційного матеріалу №12, №13, відповідних літературних джерел. Підготовка до захисту практичної роботи №7. Література [3, с. 140–155; 4, с. 180–195; 5, с. 210–225; 7, с. 60–70; 9, с. 65–75]	14
14-15-16	Опрацювання лекційного матеріалу №14, №15, відповідних літературних джерел. Підготовка до захисту практичної роботи №8, №9. Підготовка до здачі тестового контролю №3. Література [1, с. 95–110; 2, с. 165–180; 6, с. 115–125; 8, с. 45–55]	18
	Разом	102

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій навчання, зокрема: лекції, практичні заняття, самостійна робота (робота з літературними джерелами, використання системи МУДЛ). Методи викладання словесні (розповідь, бесіда, пояснення); практичні (дискусії), наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів).

Навчальна робота проводиться у формі лекцій, практичних занять та самостійної роботи. На лекціях подається основний програмний матеріал, який становить основу підготовки майбутнього спеціаліста. Даються головні відомості та рекомендації щодо виконання практичних занять.

На практичних заняттях поглиблюються знання з основних питань, висвітлених на лекціях, і перевіряються знання студентів, отриманих на лекціях та в процесі самостійної роботи студента.

Самостійна робота студентів складається: закріплення пройденого матеріалу, з опрацювання рекомендованої літератури.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час аудиторних практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу, в т.ч. з використанням Модульного середовища для навчання. При цьому використовуються такі методи поточного контролю: усне опитування, письмове опитування у вигляді тестування. При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного, так і підсумкового контролів. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється усним опитування студентів, перевірка знань теоретичного матеріалу з теми. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю поки не виконає весь обсяг, передбачений Робочою програмою для цього виду роботи. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу, встановленого для кожної структурної одиниці) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету

про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в он-лайн режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до вивчення теоретичного матеріалу з теми роботи, підготовку до усного опитування та тестування, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях щодо прийнятих конструктивних рішень при виконанні здобувачами практичних робіт тощо.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами тестування та усного опитування.

У разі виявлення плагіату в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання, що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності *не допускаються*.

9. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Залежно від важливості окремих видів навчальної роботи, і їх ролі у формуванні компетентностей і результатів навчання, визначених освітньою програмою, розробники Робочої програми присвоюють кожному виду навчальної роботи (структурній одиниці) з дисципліни певну кількість балів. При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із встановлених Робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця навчальної роботи може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти з будь-якого виду навчальної роботи (структурної одиниці) рекомендується використовувати наведені нижче узагальнені критерії:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень	Узагальнений зміст критерія оцінювання

досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентносте й	
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними приладами та інструментами, прикладними програмами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i>.
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i>.
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення

	навчальної дисципліни.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти

Аудиторна робота та контрольні заходи											Семестровий контроль		
Захист практичної роботи									Тестовий контроль			Іспит	Разом балів
ПР 1	ПР 2	ПР 3	ПР 4	ПР 5	ПР 6	ПР 7	ПР 8	ПР 9	ТК 1	ТК 2	ТК 3		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)													
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5		
36-60											24-40		60-100

Примітка. ПР – практична робота. ТК – тестовий контроль.

Оцінювання результатів навчання з теоретичного матеріалу (тестовий контроль)

Кожний з трьох тестів, передбачених Робочою програмою, складається із 20 тестових завдань, кожне з яких є рівнозначним. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 5 (*кількість набраних балів за тестове завдання може бути різною*).

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів.

Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1-5	6-10	11-15	16-20
Відсоток правильних відповідей	5-25	30-50	55-75	80-100
Кількість балів	-	3	4	5

На тестування відводиться 20 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в он-лайн режимі у Модульному середовищі для навчання. При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Практична робота оцінюється від 3 до 5 балів. Мінімально 3 бали за наявність презентації завдання, та максимально 5 балів за захист.

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Робоча програма пропонує в екзаменаційному білеті поєднання питань як теоретичного, так і практичного характеру. Для оцінювання теоретичної частини використовується тестовий контроль, у якому тест складається із 50 тестових завдань. Слід мати на увазі, що загальне тестове поле з дисципліни, з якого генеруються тестові завдання для підсумкового контролю, має містити не менше 100 завдань. При цьому оцінювання у тестовій формі здобувач проходить у Модульному середовищі для навчання, після чого він приступає до виконання практичного завдання.

Екзаменаційний білет, у якому теоретична частина навчальної дисципліни оцінюється у тестовій формі, а практична – у виконанні поставлених завдань. Визначена Робочою програмою позитивна загальна сума балів за підсумковий контроль у формі іспиту для денної форми коливається від 3 до 40 і поділяється між практичною та теоретичною частинами у співвідношенні 50/50 відсотків, тобто як за тестовий контроль з теоретичної частини, так і за виконання практичного завдання здобувач може набрати від 3 до 20 балів. Відповідно до встановлених вимог обсяг завдань має відповідати часу, який відводиться на їх виконання.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)
(*Теоретична* частина (тест передбачає 50 тестових завдань) та *практична* частина)

Види завдань	Кількість балів для певного рівня досягнення результатів навчання		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретична частина (тест)	12	13-19	20
Практична частина	12	16	20
Разом:	24	*	40

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (3 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

При цьому відповідність набраних балів за тестове завдання, що виставляються здобувачеві (50 тестових питань, мінімум – 12 балів, максимум – 20 балів), становить:

К-сть правильних відповідей	0-25	26-28	29-30	31-33	34-36	37-39	40-42	43-45	46-48	49-50
К-сть отриманих балів	-	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Практичні завдання для іспиту з дисципліни

1. Розробіть комплекс терапевтичних вправ для відновлення навичок самообслуговування у пацієнта після інсульту.
2. Підберіть терапевтичні вправи для покращення функції верхньої кінцівки, необхідної для самостійного прийому їжі.
3. Складіть програму терапевтичних вправ для відновлення здатності одягатися після травми верхньої кінцівки.
4. Розробіть комплекс вправ для покращення функції кисті, необхідної для письма та користування побутовими предметами.
5. Продемонструйте методику підбору терапевтичних вправ для розвитку дрібної моторики руки.
6. Складіть програму терапевтичних вправ для пацієнта з порушенням рівноваги під час виконання побутових завдань.
7. Розробіть комплекс вправ для покращення постурального контролю під час сидіння та стояння.
8. Підберіть терапевтичні вправи для розвитку витривалості, необхідної для виконання щоденних побутових справ.
9. Розробіть програму терапевтичних вправ для пацієнта похилого віку з метою профілактики падінь.
10. Складіть комплекс вправ для підвищення функціональної незалежності під час пересування у приміщенні.
11. Продемонструйте вправи для покращення координації рухів верхньої кінцівки під час виконання цілеспрямованої діяльності.
12. Розробіть комплекс вправ для пацієнта з артрозом колінних суглобів, спрямований на підтримку незалежності у побуті.
13. Підберіть терапевтичні вправи для пацієнта після перелому передпліччя з метою повернення до навчання або роботи.

14. Розробіть програму вправ для відновлення функції плечового суглоба під час виконання повсякденних занять.
15. Складіть комплекс терапевтичних вправ для пацієнта після тривалої іммобілізації з метою повернення до самообслуговування.
16. Продемонструйте вправи для розвитку сили верхніх кінцівок, необхідної для виконання трансферів.
17. Розробіть програму терапевтичних вправ для пацієнта з неврологічними порушеннями, спрямовану на покращення функціональної мобільності.
18. Підберіть терапевтичні вправи для розвитку захвату та утримання предметів різного розміру.
19. Складіть комплекс вправ для відновлення функціонального використання руки після інсульту.
20. Розробіть програму терапевтичних вправ для пацієнта із хронічним болем, спрямовану на підтримку активності та участі.
21. Продемонструйте вправи для тренування рівноваги під час виконання побутових дій.
22. Складіть комплекс вправ для пацієнта після ендопротезування кульшового суглоба з метою повернення до незалежного життя.
23. Розробіть програму терапевтичних вправ для покращення мобільності та безпечного пересування у громаді.
24. Підберіть вправи для розвитку функціональної витривалості під час виконання занять повсякденного життя.
25. Проведіть фрагмент заняття з терапевтичних вправ (5–7 хвилин), спрямованого на досягнення конкретної заняттєвої цілі пацієнта.

Критерії оцінювання практичної частини іспиту

Кількість балів	Обґрунтування
12-13 низький (мінімально достатній) рівень	• Студент володіє лише загальними уявленнями про тему завдання. • Відповідь неповна, фрагментарна, без системності та логіки викладу. • Виявлено обмежене розуміння механізмів відновлення або реабілітаційних принципів. • Відсутні посилання на доказову базу чи сучасні джерела. • Допущено помилки у виборі методів або послідовності дій. • Практична частина виконана частково, без чіткого обґрунтування. <i>Рівень відповідає мінімальним вимогам для допуску до практичної діяльності.</i>

14-16 достатній рівень	• Відповідь структурована, логічна, але з незначними неточностями. • Студент розуміє основні принципи ерготерапії та може їх застосувати. • Наведено приклади методів або вправ, але без глибокого пояснення механізмів їх дії. • Присутнє часткове обґрунтування вибору засобів і методів реабілітації. • Не повністю відображено етапність та індивідуалізацію програми. • Використання доказових підходів – епізодичне або поверхнєве. <i>Рівень демонструє розуміння суті теми, але потребує деталізації та практичного поглиблення.</i>
17-18 високий рівень	• Відповідь повна, логічна та професійна, із глибоким аналізом ситуації. • Чітко відображено етапність реабілітації, послідовність дій і контрольні показники. • Методи та засоби ерготерапії підібрані відповідно до клінічної ситуації. • Наведено обґрунтування вибору втручань із посиланням на сучасні наукові дані. • Відповідь свідчить про здатність до самостійного прийняття рішень у межах компетентності. • Виявлено знання суміжних дисциплін (анатомії, фізіології, біомеханіки, психології). <i>Рівень відповідає кваліфікованому застосуванню знань і навичок у практиці ерготерапевта.</i>
19-20 відмінний (досконалий) рівень	• Відповідь вичерпна, логічно побудована, з клінічним мисленням і аналітичним підходом. • Студент демонструє повне розуміння патофізіології процесів, ураховує індивідуальні, видоспецифічні та психологічні фактори.

	• Наведено доказову аргументацію із посиланням на сучасні протоколи, стандарти, наукові джерела. • Розроблено інтегрований план дій із контролем результатів і критеріями ефективності. • Виявлено творчий підхід до розв'язання завдання, використано інноваційні або нестандартні рішення. • Відповідь оформлена грамотно, логічно, із використанням професійної термінології. <i>Рівень відповідає високій професійній готовності, аналітичному мисленню й творчому підходу до вирішення клінічних завдань.</i>

При оцінюванні практичного завдання викладач керується узагальненими критеріями, наведеними у таблиці **«Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти»**.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання у балах з усіх видів навчальної роботи до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені нижче у таблиці «Співвідношення».

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна оцінка (рівень досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом

B	83-89		<i>Добре/Good</i> – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	<i>Незадовільно/Fail</i> – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		<i>Незадовільно/Fail</i> – Результати навчання відсутні

10. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Дайте визначення поняття «терапевтичні вправи в ерготерапії».
2. Яке місце займають терапевтичні вправи в структурі ерготерапевтичного втручання?
3. Які основні завдання терапевтичних вправ в ерготерапії?
4. Які принципи використання терапевтичних вправ в ерготерапевтичній практиці?
5. Що таке заняттєва активність та яке її значення для здоров'я людини?
6. Як використовується Міжнародна класифікація функціонування (МКФ) при плануванні терапевтичних вправ?
7. Що таке функціональна незалежність та які фактори на неї впливають?
8. Які компоненти необхідно враховувати під час підбору терапевтичних вправ для клієнта?
9. Які особливості постановки функціональних цілей в ерготерапії?
10. Які принципи індивідуалізації терапевтичних вправ?
11. Як класифікують терапевтичні вправи в ерготерапії?
12. Які види терапевтичних вправ використовуються для розвитку функціональної активності людини?
13. Як терапевтичні вправи впливають на активність та участь клієнта?
14. Яке значення мають терапевтичні вправи для відновлення навичок самообслуговування?
15. Яке значення мають терапевтичні вправи для відновлення мобільності?
16. Яким чином терапевтичні вправи сприяють підвищенню якості життя клієнта?
17. Яка роль терапевтичних вправ у відновленні функції верхньої кінцівки?
18. Яка роль терапевтичних вправ у розвитку дрібної моторики?

19. Яке значення мають терапевтичні вправи для розвитку постурального контролю?
20. Яке значення мають терапевтичні вправи для покращення рівноваги та координації?
21. Які особливості застосування вправ для збереження та відновлення амплітуди рухів?
22. Які показання та протипоказання до використання активних і пасивних вправ?
23. Які принципи використання силових терапевтичних вправ в ерготерапії?
24. Яке значення м'язової сили для виконання занять повсякденного життя?
25. Які особливості використання аеробних терапевтичних вправ в ерготерапії?
26. Яке значення функціональної витривалості для виконання повсякденних занять?
27. Які методи оцінювання ефективності терапевтичних вправ використовуються в ерготерапії?
28. Як оцінюються результати ерготерапевтичного втручання?
29. Які принципи безпечного використання терапевтичних вправ у роботі ерготерапевта?
30. Яка роль терапевтичних вправ у забезпеченні участі людини в навчанні, праці, дозвіллі та соціальному житті?

11. Матеріально-технічне забезпечення

Для проведення лекційних та практичних занять і представлення індивідуальних завдань здобувачами вищої освіти є необхідність в мультимедійному забезпеченні, у використанні спеціального обладнання (тренажери, фітболи, гантелі, м'ячі, Шведська стінка, фітнес-стрічки, балансири, палиці, мати) які є у спеціальних навчальних лабораторіях кафедри.

12. Рекомендована література

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. American Occupational Therapy Association. Occupational Therapy Practice Framework: Domain and Process (4th ed.). American Journal of Occupational Therapy. 2020. Vol. 74 (Suppl. 2). 87 p.
2. Pedretti L. W., Early M. B. Pedretti's Occupational Therapy: Practice Skills for Physical Dysfunction. 9th ed. St. Louis : Elsevier, 2024. 1184 p.
3. Schell B. A. B., Gillen G., Scaffa M. E., Cohn E. S. Willard and Spackman's Occupational Therapy. 14th ed. Philadelphia : Wolters Kluwer, 2023. 1344 p.

4. Radomski M. V., Trombly Latham C. A. Occupational Therapy for Physical Dysfunction. 9th ed. Philadelphia : Wolters Kluwer, 2020. 1264 p.
5. American College of Sports Medicine. ACSM's Guidelines for Exercise Testing and Prescription. 11th ed. Philadelphia : Wolters Kluwer, 2021. 528 p.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

6. World Health Organization. International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF). Geneva : WHO, 2023.
7. World Health Organization. Rehabilitation 2030: A Call for Action. Geneva : WHO Press, 2020. 72 p.
8. Pendleton H. M., Schultz-Krohn W. Pedretti's Occupational Therapy: Practice Skills for Physical Dysfunction. Clinical Companion. Elsevier, 2021. 432 p.
9. Powers S. K., Howley E. T. Exercise Physiology: Theory and Application to Fitness and Performance. 11th ed. New York : McGraw-Hill, 2022. 680 p.
10. Kenney W. L., Wilmore J. H., Costill D. L. Physiology of Sport and Exercise. 8th ed. Champaign : Human Kinetics, 2024. 620 p.
11. Trombly C. A. Occupation-Centered Assessment and Intervention for Occupational Performance. Baltimore : Lippincott Williams & Wilkins, 2020. 520 p.
12. Kielhofner G. Model of Human Occupation: Theory and Application. 6th ed. Philadelphia : Wolters Kluwer, 2024. 640 p.
13. Law M., Cooper B., Strong S. Person-Environment-Occupation-Performance Model. Canadian Journal of Occupational Therapy. 2021.
14. Baum C. M., Christiansen C. H. Person-Environment-Occupation-Performance Model and Occupational Therapy Practice. Thorofare : SLACK Incorporated, 2022.
15. Taylor R. R. Kielhofner's Research in Occupational Therapy: Methods of Inquiry for Enhancing Practice. 3rd ed. Philadelphia : F.A. Davis, 2023.

Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище. Режим доступу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>
2. Електронна бібліотека університету. Режим доступу: <http://library.khmnu.edu.ua/>
3. Репозитарій ХНУ. Режим доступу: <https://elar.khmnu.edu.ua/home>
4. World Federation of Occupational Therapists (WFOT) – <https://wfot.org>
5. American Occupational Therapy Association (AOTA) – <https://www.aota.org>